

Câu 1 (2.0 điểm):

Kết thúc đoạn trích “Cảnh ngày xuân”, Nguyễn Du viết:

...Tà tà bóng ngả về tây,
Chị em thơ thẩn dan tay ra về.

Bước dần theo ngọn tiểu khê,
Lần xem phong cảnh có bề thanh thanh.
Nao nao dòng nước uốn quanh,
Dịp cầu nho nhỏ cuối ghềnh bắc ngang.

(Nguyễn Du, Truyện Kiều, SGK Ngữ văn 9, trang 85)

Hai câu cuối tuy là tả cảnh nhưng lại diễn tả rất rõ tâm trạng con người. Em hãy phân tích tâm trạng đó?

Câu 2 (3.0 điểm):

Trong bài diễn văn, Steve Jobs (Tổng giám đốc điều hành hãng Apple) đã khuyên các bạn trẻ rằng: *"Cái chết giống như là phát minh của sự sống. Nó là tác nhân thay đổi cuộc sống. Nó loại bỏ sự cũ kỹ (người già) để mở đường cho cái mới (lớp trẻ). Các bạn chính là thế hệ trẻ, nhưng ngày nào đó sẽ già đi và rời bỏ cuộc sống".*

Lời khuyên ấy gợi cho em suy nghĩ?

Câu 3 (5.0 điểm):

Đại văn hào Nga M.Gorki (1868-1936) viết: *"Mỗi tác phẩm văn học đều là một bậc thang nhỏ mà khi bước lên tôi tách khỏi dân con thú để lên tới gần con người..."*

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Qua hai tác phẩm "Đoàn thuyền đánh cá" của Huy Cận và "Ánh trăng" của Nguyễn Duy để làm rõ phần nào nhận định trên?

----- Hết -----

SBD: Họ và tên thí sinh:

Giám thị 1: Giám thị 2:

Câu 1 (2,0 điểm):

1. Về kỹ năng:

- Viết thành đoạn hoặc bài văn ngắn.
- Bố cục, lập luận chặt chẽ.
- Thể hiện năng lực cảm thụ sâu sắc, khả năng diễn đạt.

2. Kiến thức: Đảm bảo các ý sau

- Đặc điểm nổi bật trong bút pháp tả cảnh của Nguyễn Du là dùng cảnh để thể hiện tâm trạng. Cảnh trong thơ Nguyễn Du là tâm cảnh. Cho nên qua hai câu thơ trong đoạn trích trên có thể thấy được tâm trạng nàng Kiều. **(0,5 điểm)**
- Cảnh trong hai câu này rõ ràng vẫn mang cái thanh, cái dịu của mùa xuân: nhịp cầu, dòng nước và nó hòa với cảnh sắc bốn câu trên tạo ra một bức vẽ về cảnh mùa xuân thơ mộng. Nhưng chính cái vẻ êm dịu ấy, hòa với buổi chiều tà, bản thân nó đã gợi ra cái buồn man mác (bởi Chiều - Buồn là ước lệ trong thơ cổ). Tính từ "nao nao" vừa là dáng điệu của dòng nước, vừa như thể hiện cái "nao nao" trong tâm hồn. Ở đây cần phải thấy, cảm giác băng khuâng xao xuyến ấy thêm một lần khẳng định cái tinh tế, đa cảm của Thúy Kiều, cũng chính là niềm tiếc nuối bởi phải chia tay giữa mùa xuân tuyệt diệu.
- > Thể hiện tài năng, sự tinh tế trong thơ Nguyễn Du. **(1,5 điểm)**

Câu 2 (3,0 điểm):

1. Về kỹ năng:

- Bài viết đủ ba phần: Mở bài - Thân bài - Kết bài.
- Nắm được kỹ năng làm bài nghị luận xã hội.
- Luận điểm rõ ràng; lập luận thuyết phục; diễn đạt trôi chảy; chữ viết sạch đẹp, không mắc lỗi diễn đạt thông thường.

2. Về kiến thức:

Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách, cơ bản đáp ứng những ý chủ yếu sau:

2.1. Giải thích: (0,75 điểm)

- Cái chết là một qui luật tất yếu của đời người.
- Mốc quan trọng chuyển giao thế hệ, loại bỏ sự cũ kỹ (người già) mở đường cho cái mới (lớp trẻ)...
- > Nói về cái chết -> Đặt ra vấn đề về quan niệm sống, sống như thế nào, để lại dấu ấn trong cuộc đời.

2.2. Đánh giá: (1,5 điểm)

- Quan niệm đúng đắn và hết sức đặc biệt, gợi cho lớp trẻ nhiều suy nghĩ.

- + Về cách sống: Sống đẹp: sống có ích, có lí tưởng... (nêu một vài biểu hiện cụ thể).
- + Về sự cống hiến -> để lại dấu ấn đặc biệt trong cuộc đời mình và cuộc đời chung... (nêu một vài biểu hiện cụ thể).
- + Về trách nhiệm của lớp trẻ... (nêu một vài biểu hiện cụ thể).

2.3. Mở rộng, liên hệ: (0,75 điểm)

- Sống như thế nào là tùy thuộc vào thái độ và sự lựa chọn của mỗi người...
- Sống có lí tưởng, cống hiến cho cuộc đời...
- Liên hệ bản thân: nhận thức được quy luật của cuộc sống, sống lành mạnh, có ý nghĩa, cống hiến cho cuộc đời...

Câu 3 (5,0 điểm):

1. Về kỹ năng:

- Bài viết đủ ba phần: Mở bài - Thân bài - Kết bài.
- Nắm được kỹ năng làm bài nghị luận, biết phân tích làm sáng tỏ nhận định về tác phẩm.
- Luận điểm rõ ràng; lập luận thuyết phục; diễn đạt trôi chảy; chữ viết sạch đẹp, không mắc lỗi diễn đạt thông thường.

2. Về kiến thức:

Với dạng đề này, học sinh có thể trình bày theo nhiều cách, cơ bản đáp ứng những ý chủ yếu sau:

2.1. Phân giải thích

- Chữ nghĩa: Tác phẩm văn học ở đây – không phải nói tác phẩm nói chung, mà chỉ những tác phẩm chân chính, những tác phẩm có giá trị tư tưởng và nghệ thuật. "Con thú" chỉ thói hư tật xấu, những hạn chế, phần bóng tối của con người. Con người chỉ phần cao cả, trong sáng, ngược lại với thú tính, với bản năng con vật => Ý kiến của Gorki muốn khẳng định vị trí của tác phẩm văn học - vừa giúp con người tránh thói hư tật xấu, vừa giúp con người nhận được thêm những cái hay, cái đẹp để từ đó sống tốt hơn. "Chân – Thiện – Mỹ" chính là hồn cốt của văn chương.
- Mặt khác, hai chữ "Con – Người" bản thân nó đã chứa đựng phần tự nhiên và xã hội, bản năng và văn hóa, rắn rết và rồng phượng... Cuộc đấu tranh giữa hai phần đó thực ra luôn luôn căng thẳng, kéo dài. Để vươn tới chữ Người theo đúng nghĩa, nó đòi hỏi con người phải không ngừng đấu tranh, rèn luyện. Trong quá trình ấy, các tác phẩm văn học có vai trò vô cùng to lớn. Nó giúp cho người ta nhận ra mình, hiểu mình là ai, biết thói hư tật xấu, cái rắn - rết - thấp - hèn, từ đó sẽ biết gần gũi, biết yêu thương, sẻ chia trong cuộc sống... **(1,0 điểm)**

2.2. Phân tích-chứng minh.

a. Tác phẩm Đoàn thuyền đánh cá (2,0 điểm)

- Giới thiệu khái quát về tác giả, tác phẩm, hoàn cảnh ra đời.
- "Phần người" tiếp nhận qua tác phẩm:
 - + Nhận thấy vẻ đẹp kỳ vĩ của biển trời quê hương đất nước mình (phân tích dẫn chứng) => thêm yêu và tự hào gấp bội.

- + Thấy vẻ đẹp của người lao động: tư thế chủ động, niềm hứng khởi (phân tích dẫn chứng) => củng cố niềm tin vào con người, biết yêu lao động, biết trân trọng những giá trị đời thường xung quanh mình., nhiệt tình cống hiến cho TQ và dân tộc.
- + Sự vững chãi, vui vẻ trước gian lao cũng là bài học cho con người, nhất là tuổi trẻ chúng ta không sợ gian khó, dám đương đầu trước nghịch cảnh.

b. Tác phẩm *Ánh trăng* (1,5 điểm)

- Khái quát về tác giả, nội dung tác phẩm.
- Bài thơ giống như một câu chuyện sâu sắc về lẽ đời, cho ta hai bài học lớn:
- + Làm người cần phải "biết ơn nguồn cội", không được vô tình với những gì đã qua, nói khác đi phải có trách nhiệm với quá khứ - bởi chính quá khứ đã là một phần máu thịt làm nên cuộc đời mình. (Phân tích, dẫn chứng).
- + Cái "giật mình" của nhân vật trữ tình trong thơ - chính là "cái xấu hổ cao đẹp" để từ đó nhận chân giá trị bản thân, đối diện với cuộc sống xung quanh mình. (Phân tích, dẫn chứng).

3. Nâng cao vấn đề:

- Nhận định của Gorki rất sâu sắc: vừa nhắc nhở trách nhiệm người nghệ sĩ phải bám sát cuộc đời, dấn thân vào đời sống; vừa nhắc nhở bạn đọc nói chung, học sinh nói riêng đọc tác phẩm một cách có trách nhiệm, vận dụng trở thành bài học làm người để thành Người theo đúng nghĩa (0,5 điểm)

-----**Hết**-----